

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **V. T. L.**, zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem, se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-180959-4/SO-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2024, č. j. 4 A 1/2024 - 35,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2024, č. j. 4 A 1/2024 - 35, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2018, sp. zn. 4 T 22/2018 a rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2019, sp. zn. 15 To 18/2019 odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v délce 8 let, trest propadnutí věci a trest vyhoštění ve výměře 7 let.

[2] Žalobce dne 22. 3. 2023 požádal Ministerstvo vnitra o vydání povolení podle čl. 8 směrnice Rady 2003/109 ES ze dne 25. 11. 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice“). Svoji žádost odůvodnil tím, že i když mu byl shora uvedenými rozsudky uložen mimo jiné trest vyhoštění, v jehož důsledku došlo k zániku povolení k trvalému pobytu, neměla tato skutečnost vliv na jeho právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství, jež mu bylo přiznáno dne 31. 3. 2008. Opatření k vyhoštění totiž nebylo přijato za podmínek stanovených v čl. 12 ve spojení s čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice.

[3] Ministerstvo vnitra usnesením ze dne 4. 9. 2023, č. j. OAM-7614-12/TP-2023, řízení o této žádosti zastavilo, neboť ji shledalo podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zjevně bezpředmětnou. V odůvodnění svého usnesení poukázalo na dopadající právní úpravu a zejména na smysl § 85 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a uzavřelo, že i když toto ustanovení výslovně zmiňuje jen zánik platnosti rozhodnutí o přiznání právního postavení rezidenta na území v důsledku zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu, je třeba je vyložit analogicky i pro případ zániku trvalého pobytu z důvodu uložení trestu vyhoštění.

[4] Žalovaná toto rozhodnutí k odvolání žalobce změnila tak, že řízení o žádosti zastavila podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť dospěla k závěru, že jde o žádost zjevně právně nepřipustnou. I ona poukázala na dopadající právní úpravu a vysvětlila, proč má za to, že postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta je vždy spojeno s konkrétním pobytovým oprávněním cizince na území a proč se zánikem trvalého pobytu zaniká i platnost rozhodnutí o přiznání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

[5] Žalobu, kterou proti jejímu rozhodnutí žalobce podal, městský soud zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Stejně jako oba správní orgány i on poukázal na čl. 9 odst. 1 písm. b) a čl. 12 směrnice, na § 76 písm. b), § 84 a § 85 odst. 3 zákona o pobytu cizinců a na § 80 odst. 3 písm. e) trestního zákoníku a pomocí objektivně teleologického, systematického a eurokonformního výkladu vysvětlil, proč je třeba považovat trest vyhoštění za důvod, který zákonodárce záměrně zařadil mezi důvody, které jsou neslučitelné s postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta a který rovněž vyvolává jeho automatický zánik, a proč je tedy třeba co do důsledků pro postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta postupovat analogicky podle úpravy zrušení povolení k trvalému pobytu. Na základě tohoto výkladu pak dospěl k závěru, že zákon nepočítá s tím, že by povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta samostatně existovala při zániku pobytového oprávnění.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, kterou podřadil pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Zdůraznil v ní, že ačkoli v žalobě namítal, že jeho žádost je právně přípustná a rozhodnutí žalované z tohoto důvodu nezákonné, soud se touto zásadní otázkou nezabýval.

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

pokračování

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud se ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, pak ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítne. Kasační stížnost je takto významná tehdy, dotýká-li se 1) právních otázek, které buď nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, nebo jsou řešeny rozdílně, anebo je potřeba učinit judikaturní odklon, anebo 2) krajský soud zásadně pochybil a jeho pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[9] Městský soud opomenul posoudit námitku, v níž stěžovatel zpochybňoval závěr žalované o zjevné právní nepřipustnosti jeho žádosti. Toto závažné procesní pochybení, které může mít za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, přitom může mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto přijatelná a z důvodů níže vyložených i důvodná.

[10] Městský soud v napadeném rozsudku velmi podrobně a na základě analogického výkladu vysvětlil, proč postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta nemůže existovat bez pobytového oprávnění. Tím však nijak nevysvětlil, proč i on má stěžovatelovu žádost za zjevně právně nepřipustnou, ačkoli stěžovatel zákonnost právě tohoto závěru žalované v žalobě zpochybňoval. Tato otázka je přitom pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku zcela zásadní, neboť jen v případě zjevné právní nepřipustnosti posuzované žádosti lze postupovat podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu a řízení zastavit.

[11] Napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, Nejvyšší správní soud v takovém případě nemůže postupovat jinak, než jej podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. V něm městský soud posoudí otázku, zda lze stěžovatelovu žádost označit za zjevně právně nepřipustnou. Vezme přitom v potaz judikaturu kasačního soudu, z níž vyplývá, že *zjevná právní nepřipustnost* představuje neurčitý právní pojem, který je nutno vykládat restriktivním způsobem. Vzhledem k tomu, že správní orgán takovou žádost podle § 45 odst. 3 správního řádu neprojednává a řízení zastaví, je možné z důvodu ochrany práv účastníků řízení k tomuto způsobu rozhodnutí přikročit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět. Nepřipustnost žádosti proto musí být patrná již ze samotné žádosti, nikoli teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007 - 55, č. 1633/2008 Sb. NSS, ze dne 29. 4. 2021, č. j. 8 As 210/2019-36, ze dne 17. 1. 2024, č. j. 4 As 42/2022 - 19, nebo ze dne 23. 8. 2024, č. j. 2 As 264/2023 - 33). Dále městský soud zohlední i závěr Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 14. 4. 2021, č. j. 3 As 56/2019 - 38, že za zjevně právně nepřipustnou nelze považovat ani takovou žádost, jejíž nepřipustnost je dovozována na základě sofistikovaných právních úvah.

[12] Nejvyšší správní soud současně jako *obiter dictum* poznamenává, že žalovaná dospěla k závěru o zjevné právní nepřipustnosti stěžovatelovy žádosti na základě analogie zákona, jejíž podstata spočívá v tom, že se právní následek stanovený v právní normě aplikuje

i na případy, které jeho dikce nezahrnuje. Předpokladem takového postupu však je existence mezery v zákoně a skutečnost, že oba případy (tj. ten, který daná norma zahrnuje, tak i ten, na který se nevztahuje) mají alespoň v podstatných bodech stejný teleologický základ (srov. Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 245). Tento způsob nalézání práva se tedy jazykově neopírá o žádnou právní normu, a je tedy otázkou, zda za takové situace lze dospět k závěru, že je již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v odst. 11 tohoto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona). Dospěje-li k závěru, že žádost nelze označit za zjevně právně nepřipustnou, posoudí rovněž, zda skutkové a právní okolnosti věci umožňují ve správním řízení vydání procesního rozhodnutí, anebo je třeba žádost projednat a meritorně o ní rozhodnout. V novém rozhodnutí městský soud rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. května 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu